

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Martina Kříže a soudců Mgr. Věry Jachurové a Mgr. Bc. Jana Schneeweise v právní věci

žalobkyně: X. Y. nar. X, státní příslušnice Ukrajiny

zastoupený Mgr. Petrem Václavkem, advokátem
se sídlem Praha 1, Opletalova 25

proti

žalovanému: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**
se sídlem Praha 4, náměstí Hrdinů 1634/3

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 21. 4. 2022 č.j. MV-46130-4/SO-2022

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobou podanou u Městského soudu v Praze se žalobkyně domáhala zrušení rozhodnutí žalovaného označeného v záhlaví tohoto rozsudku (dále jen „napadené rozhodnutí“). Napadeným rozhodnutím žalovaný zamítl odvolání žalobkyně a potvrdil usnesení Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky ze dne 13. 1. 2022 č.j. OAM-39779-4/DP-2021 (dále jen „rozhodnutí ministerstva“), jímž bylo podle § 169r odst. 1 písm. d) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“) zastaveno řízení ve věci žádosti žalobkyně o prodloužení doby platnosti povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny na území České republiky (dále též „žádost“).
2. Žalovaný v napadeném rozhodnutí shrnul stěžejní argumentaci obsaženou v rozhodnutí ministerstva a zrekapituloval odvolací námitky žalobkyně. Konstatoval, že ze spisového materiálu a informačního systému cizinců vyplývá, že žalobkyně na území pobývala na Shodu s prvopisem potvrzuje P. V.

základě povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny s platností od 19. 11. 2019 do 10. 10. 2021. Žádost o prodloužení doby povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny podala dne 18. 10. 2021 na pracovišti Ministerstva vnitra. K žádosti předložila propouštěcí zprávu svého nezletilého syna X. Y., narozeného dne X, dle které byl syn žalobkyně hospitalizován od 9. 10. 2021 do 13. 10. 2021, přičemž do X byl přijat 6. 10. 2021 a doporučená operace se uskutečnila dne 8. 10. 2021. Byť správní orgán I. stupně uvedl, že žalobkyně mohla podat žádost o prodloužení platnosti „zaměstnanecké karty“, ačkoli žalobkyně žádala o prodloužení platnosti povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny, jsou podmínky pro podání žádosti, tj. že není třeba osobního podání, shodné. Tato administrativní chyba uvedená v rozhodnutí ministerstva tudíž nemá vliv na jeho platnost. Žalobkyně tedy mohla žádost podat poštou, přičemž k žádosti nemusela předložit všechny zákonné náležitosti, jelikož by byla následně vyzvána k jejich předložení.

3. Při podání žádosti žalobkyně nesdělila důvody, které jí bránily v podání žádosti ve smyslu § 47 odst. 3 zákona o pobytu cizinců. Z předložené propouštěcí zprávy z X je pouze zřejmé, že syn žalobkyně byl hospitalizován z důvodu operace, avšak z tohoto dokladu nevyplývá skutečnost, že žalobkyně byla po celou dobu pobytu jejího syna v nemocnici s ním a nemohla podat předmětnou žádost. Není proto splněna podmínka pro pozdější podání žádosti. Žalovaný odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 7. 2013 č.j. 6 As 62/2013-32, v němž soud vyložil, že „je třeba také vzhledem k dikci úst. § 47 odst. 1 zákona o pobytu cizinců (srov. formulaci „zabrání důvody na vůli cizinci nezávislé“), aby se jednalo nejen o důvody na vůli cizince nezávislé, ale aby též šlo o důvody, které objektivně cizinci zabránily v podání žádosti.“ Poukázal též na rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 17. 4. 2014 č.j. 32 A 10/2013-36, který konstatoval, že „pokud jde o zmeškání lhůty pro podání žádosti, kterou není třeba podávat u správního orgánu osobně, tedy lze žádost podat poštou, netvoří nemoc, která si nevyžádá hospitalizaci, obecně překážku, která by bránila ve včasném podání žádosti.“ Je tedy na účastníku správního řízení, kterému brání v učinění určitého úkonu objektivní překážka, aby nejen sdělil tuto skutečnost správnímu orgánu, jakmile překážka pomine, ale aby ji také prokázal, a to spolu se zmeškaným úkonem (k tomu viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 9. 2013 č.j. 4 As 69/2013-44). V odvolání žalobkyně uvedla, že po celou dobu hospitalizace svého nezletilého syna, který byl v té době ve věku dvou let, s ním byla v nemocnici, což pro ni a jejího manžela představovalo emocionálně náročnou životní situaci a stresovou zátěž. Nemocné nezletilé dítě vyžaduje zvýšenou péči ze strany rodičů a jeho hospitalizace a operace může pro rodinu znamenat stresující situaci. Tato skutečnost však neomlouvá opožděné podání žádosti. Ze správního spisu ani nevyplývá skutečnost, že žalobkyně po celou dobu pobývala v nemocnici se svým synem, případně nebyla ve stavu, kdy nemůže podat žádost. I ve správním řízení platí právní zásada „vigilantibus iura skripta sunt“. Pokud bylo žalobkyni vydáno povolení k pobytu na určitou dobu, měla si pohlídat zákonné lhůty, kdy lze podat žádost o prodloužení bytového oprávnění. Skutečnost, že nemohla podat předmětnou žádost, žalobkyně nesdělila při podání žádosti a v odvolacím řízení je tato skutečnost irelevantní s ohledem na ustanovení § 47 odst. 1 zákona o pobytu cizinců.
4. Správní orgán I. stupně postupoval v souladu s platnými právními předpisy. Zjistil skutkový stav, o němž nejsou žádné pochybnosti ve smyslu § 3 správního řádu, při svém rozhodování přihlédl ke skutečnostem, které v řízení vyšly najevo, a své závěry odůvodnil

Shodu s prvopisem potvrzuje P. V.

přezkoumatelným způsobem v souladu s § 68 odst. 3 správního řádu. Žalovaný neshledal ani porušení § 2 odst. 3 správního řádu, neboť žalobkyně nenabyla žádná práva v dobré víře, tudíž jí žádná taková práva nejsou upírána.

5. K námitce nepřiměřeného zásahu do soukromého a rodinného života žalobkyně spojeného s opuštěním jejího tříletého dítěte, které nemůže z důvodu lékařských vyšetření odcestovat s ní a její manžel z důvodu svého zaměstnání nemůže zastat celodenní péči o nemocného syna, žalovaný odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 9. 2019 č.j. 8 Azs 163/2018-50 nebo ze dne 16. 8. 2016 č.j. 1 Azs 108/2016-41. Hodnocení přiměřenosti dopadu rozhodnutí do soukromého a rodinného života žadatele totiž není součástí naplňování procesních podmínek, ale posuzuje se až v rozhodnutí o věci samé, a to jen v případě, kdy je tato povinnost explicitně stanovena v zákoně o pobytu cizinců. V případě žalobkyně nebyla přiměřenost rozhodnutí ministerstva posuzována ani ve smyslu čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, případně ani z hlediska Úmluvy o právech dítěte.
6. Žalovaný uvedl, že s ohledem na čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a svobod i Úmluvu o právech dítěte neshledal nepřiměřený zásah do rodinného a soukromého života žalobkyně, neboť žádost byla podána po uplynutí zákonné lhůty, aniž by žalobkyně prokázala důvody na její vůli nezávislé, které bránily včasnému podání žádosti. Dále konstatoval, že žalobkyni není nijak bráněno, aby pobývala na území se svou rodinou, resp. manželem a nezletilým synem, a realizovala svůj soukromý a rodinný život. Žalobkyně jako občanka Ukrajiny může na území pobývat bez víza v délce do 90 dnů v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1806 ze dne 14. 11. 2018, kterým se stanoví seznam třetích zemí, jejichž státní příslušníci musí mít při překračování vnějších hranic vízum, jakož i seznam třetích zemí, jejichž státní příslušníci jsou od této povinnosti osvobozeni. Komplikace spojené se získáním pobytového oprávnění na území jsou logickým důsledkem při nepodání včasné žádosti o prodloužení platnosti dosavadního pobytového oprávnění. S ohledem na současnou situaci v zemi původu nemusí žalobkyně vycestovat z území a má možnost podat žádost o vízum strpění dle § 33 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců. Rozhodnutím ministerstva nebylo dotčeno žádné z práv garantovaných Úmluvou o ochraně lidských práv a základních svobod Úmluvou o právech dítěte ani souvisejících předpisů. Žalobkyně si mohla být vědoma toho, že podáním opožděné žádosti se vystaví komplikacím při získání pobytového oprávnění, které může mít za následek i podání žádosti na zastupitelském úřadu v zemi původu, tedy i dočasné rozdělení rodiny.
7. V žalobě žalobkyně namítla, že správní orgán I. stupně i žalovaný nesprávně posoudili skutkový stav věci, čímž porušili základní zásady správního řádu vyjádřené v § 2 odst. 3 a § 3 správního řádu.
8. Žalobkyně zrekapitulovala, že dne 6. 10. 2021 došlo k hospitalizaci jejího syna ve X. Hospitalizace trvala do 13. 10. 2021, přičemž žalobkyně využila možnosti být u svého syna po celou dobu jeho hospitalizace. Důvody k tomuto kroku nebyly jen emočního rázu, ale též rázu zdravotního. Syn žalobkyně byl hospitalizován z důvodu X spočívající ve X. V případě takto značně nezletilého dítěte se jedná o mimořádně závažný stav, který vyžadoval okamžitou hospitalizaci a provedení zákroku spočívajícího v „X“

9. Dále žalobkyně poukázala na to, že žádost o prodloužení svého pobytového oprávnění podala dne 18. 10. 2022, tedy do 5 pracovních dnů po odpadnutí důvodů pozdního podání, které jí v podání žádosti bránily. Rovněž uvedla důvod pozdního podání žádosti, neboť k žádosti přiložila příslušné lékařské zprávy jednoznačně prokazující hospitalizaci syna i jeho závažný stav. Závěr správních orgánů, že žalobkyni nic nebránilo podat žádost v době platnosti předchozího pobytového oprávnění, je zcela nesprávný a v kontextu případu žalobkyně nevhodný. V důsledku uvedeného chybného závěru došlo i k nesprávné interpretaci ustanovení § 47 odst. 3 zákona o pobytu cizinců.
10. Žalobkyně namítla, že v odvolání proti rozhodnutí ministerstva poukazovala na judikaturu Nejvyššího správního soudu (č.j. 7 As 142/2011-62), která důvody nezávislé na vůli cizince nevnímá toliko ve vztahu k samotnému žadateli, ale za tento důvod považuje i zdravotní stav jeho příbuzných, pokud to odůvodňuje další skutkové okolnosti daného případu. Jedná se o ustálený názor Nejvyššího správního soudu, který byl potvrzen mimo jiné i v rozsudku ze dne 24. 8. 2021 č.j. 1 Azs 212/2021-37. Z napadeného rozhodnutí, potažmo rozhodnutí ministerstva není zřejmé vypořádání se s touto skutečností, resp. odvolací námitkou. Oběma správním orgánům dle žalobkyně nedochází intenzita spojitosti mezi pozdním podáním žádosti a zdravotním stavem nezletilého syna žalobkyně. Pokud nejsou správní orgány s to vzít v potaz lidsky zcela pochopitelnou situaci a nesprávně aplikují ustanovení zákona o pobytu cizinců, jehož účelem je v odůvodněných případech odstranit tvrdost zákona, nemůže být tato skutečnost přičítána k tíži žalobkyni.
11. Z předložených lékařských zpráv vyplývá, že nejednalo o drobný zákrok, který by nebyl spojen s výraznějšími obavami ze strany rodičů o zdraví jejich dítěte. Naopak šlo o zákrok, který s sebou nesl výraznou stresovou zátěž pro oba rodiče. Jelikož otec dítěte musel po celou dobu hospitalizace chodit do zaměstnání, s dítětem nepřetržitě pobývala žalobkyně, po které není možné požadovat, aby zanechala dvouletého syna samotného v nemocnici a mezitím vyřizovala žádost o pobytové oprávnění. Syn žalobkyně matčinu přítomnost objektivně vyžadoval a v okamžiku, kdy to přesun pacienta na pooperační oddělení umožnil, spala matka na přistaveném lůžku v synově pokoji. Do té doby pobývala v nemocnici v prostorách pro rodiče hospitalizovaných dětí a přes den trávil veškerý čas se svým synem. Závažnost situace dokazuje i to, že syn žalobkyně byl po operaci předán na pooperační oddělení k intenzivní péči, což rovněž vyplývá z doložených lékařských zpráv. Z rozhodnutí ministerstva lze toliko dojít k závěru, že se syn žalobkyně podrobil určité operaci, což žalobkyni nebránilo ve včasném podání její žádosti. To je ve světle výše uvedeného a doložených lékařských zpráv zcela nesprávnou úvahou a závěrem. Napadené rozhodnutí se intenzitou a vážností situace syna žalobkyně vůbec nezabývá, jen stroze konstatuje, že žalobkyni nic nebránilo podat žádost včas. Synovi žalobkyně byly pouhé tři roky, přičemž byl emočně absolutně závislý na své matce, která o něj chtěla pečovat. Žalovaný nereflektoval, že absence neustálé přítomnosti rodiče u takto malého dítěte, navíc v nemocničním prostředí, byla pro takto zranitelné dítě mimořádně traumatizující skutečností. Správní orgány tedy nesprávně zjistily a vyhodnotily skutkový stav a následně nesprávně vyložily a aplikovaly pojem důvodů nezávislých na vůli cizince na případ žalobkyně. Napadené rozhodnutí není ve veřejném zájmu, neboť jde proti smyslu a účelu zákona o pobytu cizinců a opomíjí skutečnost, že případ žalobkyně zahrnuje ústavním pořádkem oprávněné zájmy, které zasluhují ochranu a pochopení ze strany orgánů moci

výkonné. Pravidlo ochrany práv nabytých v dobré víře a oprávněných zájmů osob má svůj základ již v čl. 1 Ústavy České republiky.

12. Žalobkyně dále namítla, že v její věci došlo k vydání nezákonného a nepřezkoumatelného rozhodnutí. To pramení i ze značně formalistického přístupu, který oba správní orgány zaujaly. Přepjatý formalismus je konstantně judikaturou označován za nezákonný a v příkrém rozporu s ústavními principy, jež jsou vlastní demokratickému právnímu státu.
13. Žalobkyně poukázala též na porušení čl. 3 Úmluvy o právech dítěte, neboť napadené rozhodnutí bylo přijato v rozporu s konceptem nejlepšího zájmu dítěte. Tento obsah vymezil Ústavní soud v nálezu ze dne 12. 7. 2017 sp. zn. I. ÚS 1737/16, v němž zdůraznil, že čl. 3 Úmluvy o právech dítěte zakotvuje (hmotné) právo dítěte na to, aby byl jeho nejlepší zájem předním hlediskem při jakékoliv činnosti týkající se dětí. Z tohoto článku vyplývá základní interpretační princip pro soudy a další orgány veřejné moci v případech, kdy se jejich činnost dotýká dětí. Je-li možné interpretovat právní předpis vícero způsoby, je třeba zvolit ten, který nejefektivněji naplňuje nejlepší zájem dítěte. Z toho plyne i procesní požadavek na řádné odůvodnění rozhodnutí. Žalobkyně má za to, že ochrana nejlepšího zájmu dítěte ve smyslu Úmluvy o právech dítěte je otázkou odlišnou od otázky týkající se posuzování přiměřenosti dopadů rozhodnutí do soukromého a rodinného života ve smyslu čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Dle žalobkyně se věcná působnost čl. 3 odst. 1 Úmluvy o právech dítěte neomezuje toliko na otázku meritorních rozhodnutí. Tento článek je nutno vztáhnout na všechny činnosti týkající se dětí, tedy i na rozhodnutí procesního charakteru. Napadené rozhodnutí i rozhodnutí ministerstva se však nejlepšímu zájmu dítěte příčí, správní orgány ve svých rozhodnutích nevymezily, co by mělo být nejlepším zájmem syna žalobkyně, nepřiznaly mu potřebnou ochranu a ani jej neučinily středobodem svých úvah, čímž svá rozhodnutí zatížily vadou nezákonnosti.
14. Žalovaný ve vyjádření k žalobě vyzdvihl, že se ve III. části napadeného rozhodnutí vyjádřil ke skutečnosti, z jakého důvodu nelze žalobkyni prominout zmeškání lhůty s tím, že nebyly splněny zákonné podmínky. Žalobkyně při podání žádosti neuvedla důvody, které jí bránily podat žádost včas. Žalovaný neměl v úmyslu zlehčovat situaci žalobkyně, musel ale vycházet i z podmínek pro podání žádosti uvedených v zákoně o pobytu cizinců.
15. K námitce přepjatého formalismu poznamenal, že tato nebyla uplatněna v rámci odvolání. Zdůraznil, že správní orgán I. stupně postupoval plně v souladu se zákonem. Dodal, že nesplnění zákonných podmínek pro podání žádosti na území uvedených v zákoně o pobytu cizinců nelze považovat za formalistický postup, ale za interpretaci příslušných právních předpisů dle ustálené judikatury a v souladu se zavedenou správní praxí. Takový postup je obecně v zájmu právní jistoty účastníků řízení, byť v konkrétním případě nemusí být ku prospěchu účastníka řízení. Vzhledem k tomu, že žalobkyně při podání žádosti netvrdila žádné důvody bránící včasnému podání žádosti, postupoval správní orgán I. stupně správně, jestliže řízení o žádosti zastavil. Žalovaný dále poukázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 2. 2018 č.j. 4 Azs 229/2017-34, ve kterém soud mimo jiné uvedl: „*I když se právní úprava zákona o pobytu cizinců může zdát příliš tvrdá, je nutno respektovat, že je právem každého státu regulovat příchod a pobyt cizinců na*

jeho území a stanovit pro jednotlivé pobytové režimy podmínky, kterým je cizinec povinen se podrobit. V posuzovaném případě bylo především na stěžovatelce, aby si střežila svoje práva.“ Uzavřel, že napadené rozhodnutí přezkoumatelným způsobem zdůvodnil.

16. Žalobkyně v replice k vyjádření žalovaného zopakovala, že při podání žádosti uvedla důvod její opožděnosti spočívající v hospitalizaci syna, přičemž sdělila, že musela zůstat se synem v nemocnici. Proto nebyla schopna se dostavit na příslušné pracoviště Ministerstva vnitra. K tomu žalobkyně doložila lékařské zprávy, které její tvrzení prokazovaly. Žalobkyni proto není zřejmé, proč žalovaný tvrdí, že neuvedla okolnosti, které by jí měly bránit ve včasné podání žádosti. Závažná zdravotní komplikace jejího syna je zcela jistě závažným důvodem, který byl na vůli žalobkyně nezávislým ve smyslu § 47 odst. 3 zákona o pobytu cizinců. Dané zákonné ustanovení neříká, že se musí jednat výlučně o důvody, které se osobně týkají přímo žalobkyně, může se proto jednat i o jiné důvody, pokud objektivně bránily žalobkyni ve včasné podání žádosti. Operaci srdce u jediného dítěte ve věku pouhých 2 let žalobkyně považuje za dostatečně vážný důvod, proč byla nucena setrvat se synem v nemocnici.
17. Při ústním jednání před soudem, které se konalo dne 7. 12. 2023, právní zástupkyně žalobkyně shrnula žalobní argumentaci obsaženou v žalobě. Poukázala na porušení § 3 správního řádu a judikaturu Nejvyššího správního soudu týkající se povinnosti správních orgánů reflektovat zásadu materiální pravdy. Zdůraznila, že žalobkyně překážku bránící včasnému podání žádosti doložila a relevantní důvod ve smyslu § 47 odst. 3 zákona o pobytu cizinců řádně tvrdila. Pokud měl správní orgán pochybnosti o intenzitě uplatněného důvodu z hlediska jeho posouzení v intencích překážky bránící podat žádost včas, měl žalobkyni k odstranění těchto pochybností vyzvat. K výkladu neurčitěho právního pojmu „důvody na vůli cizince nezávislé“ odkázala na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 3. 2023 č.j. 1 Azs 280/2022-32. V tomto ohledu správní orgány nesprávně dovodily, že nemoc dítěte není relevantní okolností, která zabránila včasnému podání žádosti, neboť opomenuly, že se v případě syna žalobkyně jednalo o závažné onemocnění. Správní orgány se dopustily nepřipustného přepjatého formalismu, pokud nezohlednily uvedené konkrétní okolnosti případu žalobkyně. Napadené rozhodnutí též nebere v potaz nejlepší zájem dítěte ve smyslu Úmluvy o právech dítěte. V této souvislosti právní zástupkyně žalobkyně poukázala na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 1. 2022 č.j. 1 Azs 268/2021-56. K dotazu soudu dále uvedla, že žalobkyni bylo k její žádosti uděleno vízum za účelem strpění. Poznamenala, že žalobkyně je nyní znevýhodněna, neboť doba pobytu na území na základě víza za účelem strpění se nezapočítává na doby, kterou je třeba splnit pro získání povolení k trvalému pobytu. Rovněž platí, že žádost o vydání povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny na území České republiky může žalobkyně podat až po uplynutí šesti měsíců pobytu na území na základě uděleného víza za účelem strpění. Žalovaný při jednání navrhl zamítnutí žaloby a v podrobnostech odkázal na odůvodnění napadeného rozhodnutí. Zdůraznil, že s ohledem na to, že operační zákrok byl plánovaný, nebyla žalobkyně v časové tísní, kdy žádost mohla podat ve lhůtě 120 dnů před uplynutím platnosti pobytového oprávnění. Odmítl, že by se správní orgány dopustily nepřipustného formalismu, neboť nemohly opomíjet zákonnou úpravu.
18. Při rozhodování soud vycházel zejména z následující pro věc rozhodné právní úpravy:

19. Podle § 47 odst. 1 zákona o pobytu cizinců *žádost o vydání povolení k dlouhodobému pobytu nebo o prodloužení doby jeho platnosti je cizinec povinen podat nejpozději před uplynutím platnosti víza k pobytu nad 90 dnů nebo platnosti povolení k dlouhodobému pobytu, nejdříve však 120 dnů před uplynutím jeho platnosti.*
20. Podle § 47 odst. 3 zákona o pobytu cizinců *zabránil-li včasnému podání žádosti podle odstavce 1 nebo 2 nebo odstavce 6 písm. b) důvody na vůli cizince nezávislé, je cizinec oprávněn tuto žádost podat do 5 pracovních dnů po zániku těchto důvodů. V odůvodněných případech může cizinec žádost podat i dříve, než je uvedeno v odstavci 1. Důvody pro pozdější podání žádosti podle věty první a pro dřívější podání žádosti podle věty druhé je cizinec povinen ministerstvu sdělit nejpozději při podání žádosti a na jeho výzvu tyto důvody prokázat.*
21. Podle § 47 odst. 12 zákona o pobytu cizinců *lhůta uvedená v odstavcích 1 až 3 a 5 je zachována, je-li posledního dne lhůty žádost podána ministerstvu. Nestanoví-li tento zákon, že žádost je cizinec povinen podat osobně, je lhůta uvedená v odstavcích 1 až 3 a 5 též zachována, je-li posledního dne lhůty podána poštovní zásilka adresovaná ministerstvu, která obsahuje žádost, držiteli poštovní licence nebo zvláštní poštovní licence nebo osobě, která má obdobné postavení v jiném státě. Tento odstavec se na žádosti uvedené v odstavci 6 použije obdobně.*
22. Podle § 169r odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců *usnesením se také zastaví řízení o žádosti, jestliže cizinec podal žádost o prodloužení doby platnosti a doby pobytu na území na dlouhodobé vízum, žádost o povolení k dlouhodobému pobytu nebo žádost o prodloužení platnosti povolení k dlouhodobému pobytu v době, kdy k tomu není oprávněn; to neplatí, pokud je o dříve podané žádosti rozhodováno poté, co začala běžet lhůta, v níž byl cizinec oprávněn tuto žádost podat,*
23. Po provedeném řízení soud dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
24. Soud se ztotožňuje se závěrem správních orgánů, že žalobkyně nepodala žádost včas. Mezi stranami není sporné, že lhůta pro podání žádosti žalobkyni uplynula dnem 11. 10. 2021. K žádosti, kterou žalobkyně podala dne 18. 10. 2021, přiložila mimo jiné propouštěcí zprávu ze dne 13. 10. 2021 týkající se jejího nezletilého syna a vystavenou primářem X a ošetřujícím lékařem z X. Obsahem této zprávy je informace o synově hospitalizaci, která v uvedeném nemocničním zařízení probíhala od 6. 10. 2021 do 13. 10. 2021 a během které se syn žalobkyně podrobil plánovanému operačnímu zákroku, který byl proveden dne 8. 10. 2021. Na tomto místě soud zdůrazňuje, že žalobkyně ke své žádosti nepřiložila vlastní písemné vysvětlení důvodů (průvodní dopis), které jí bránily podat žádost včas. Zodpovězení této klíčové otázky tak ponechala na tom, jak bude správní orgán hodnotit informace, které vyplývají z výše uvedené propouštěcí zprávy. Nutno připomenout, že v řízení o žádosti je to zásadně žadatel, kdo je povinen uvést všechny rozhodné skutečnosti a podpořit je důkazy, neboli je v zájmu žadatele, aby nezanedbal vyličení pro žádost relevantních okolností. Tato povinnost cizince, který žádá o udělení pobytového oprávnění, vystupuje o to víc do popředí, je-li zřejmé, že žádost není podána v zákonné lhůtě. Zákonodárce výslovně zakotvil, že cizinec je povinen sdělit důvody pozdějšího podání žádosti již (tj. nejpozději) v okamžiku podání takové žádosti. Řečeno jinak, není možné přihlížet k důvodům pozdního podání žádosti, které cizinec správnímu orgánu vyjeví až v průběhu řízení o žádosti, například až v souvislosti s odvoláním proti

rozhodnutí, jímž žádosti vyhověno nebylo, resp. jímž bylo řízení o žádosti zastaveno. Nejedná se tedy o přepjatý formalismus, nýbrž o správnou aplikaci zákonné normy. Soud souhlasí se žalovaným, že z předložené propouštěcí zprávy nevyplývá důvod, který by žalobkyni objektivně bránil podat žádost včas. Z tohoto podkladu je *de facto* zřejmé toliko to, že syn žalobkyně byl týden hospitalizován, a to z důvodu plánované operace. Nepříléhavý je v tomto kontextu odkaz žalobkyně na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 3. 2023 č.j. 1 Azs 280/2022-32, neboť předložená lékařská zpráva nepodává o žalobkyni žádnou informaci, z níž by bylo možné alespoň nepřímou dovodit objektivní překážku pro včasné podání žádosti. Žalovaný v této souvislosti správně poznamenal, že podání žádosti o prodloužení pobytového oprávnění není podmíněno osobním podáním a žalobkyně mohla žádost podat prostřednictvím České pošty s.p., případně mohla využít zmocněného zástupce, například manžela, k podání žádosti. Žádost přitom nemusela být perfektní co se týče všech zákonných náležitostí, které musí žadatel předložit, neboť správní orgán by žalobkyni k doložení těchto podkladů ke včas podané žádosti byl povinen vyzvat. Soud má za to, že žalovaný nikterak nemarginalizoval vážnost situace, ve které se žalobkyně v důsledku onemocnění syna a jeho hospitalizace ocitla. Je však třeba vzít v potaz, že důvody na vůli cizince nezávislé, které má na mysli ustanovení § 47 odst. 3 zákona o pobytu cizinců, musí vytvořit překážku pro podání žádosti v objektivním smyslu. V této souvislosti lze na okraj uvést, že žalobkyně ani nedoložila své opožděně uplatněné tvrzení, že se synem pobývala nepřetržitě po dobu jeho týdenní hospitalizace v nemocničním zařízení. Z ničeho není rovněž zřejmé, že žalobkyně nemohla pověřit svého manžela, aby zajistil příslušný formulář žádosti a po jeho vyplnění (podepsání) žalobkyní jej prostřednictvím provozovatele poštovních služeb odeslal správnímu orgánu. Dle náhledu soudu je podstatné i to, že žalobkyně zjevně odložila podání žádosti na samý konec lhůty, avšak zároveň neosvětlila, proč žádost nepodala dříve. Z předložené propouštěcí zprávy přitom plyne, že operační zákrok byl u syna žalobkyně plánovaný, a nejednalo se tak o neočekávanou (akutní) situaci, na kterou by se žalobkyně nemohla připravit.

25. Soud neprovedl žalobkyní navržené důkazy (lékařské zprávy o zdravotním stavu jejího syna), neboť tyto jsou s ohledem na shora vyslovené závěry pro posouzení věci nadbytečné.
26. Pokud žalobkyně teprve u jednání namítla, že měla být žalovaným vyzvána k odstranění jeho případných pochybností, jedná se o námitku, která nebyla uplatněna včas ve lhůtě dle § 71 odst. 2 věta třetí ve spojení s § 72 odst. 1 s.ř.s. Soud nicméně nad rámec nutného odůvodnění poukazuje na to, že povinnost správního orgánu vyzvat žadatele ve smyslu § 47 odst. 3 zákona o pobytu cizinců se aktivuje pouze tehdy, je-li cizincem vyjeven důvod pozdního podání žádosti společně s touto žádostí, avšak takto tvrzený důvod není cizincem doložen (prokázán). Jak soud konstatoval výše, žalobkyně správnímu orgánu předložila jen propouštěcí zprávu svého syna. Z této listiny nebylo možné seznat nic jiného, než že syn žalobkyně byl hospitalizován a podrobil se plánované operaci. Tato skutečnost však sama o sobě nevypovídá nic o existenci objektivní překážky, která měla žalobkyni zabránit ve včasné podání žádosti. Řečeno jinak, správní orgány nemohly za žalobkyni domýšlet důvody pozdního podání žádosti a vyzývat ji k prokázání něčeho, co sama vůbec netvrdila.

27. Lze shrnout, že žalobkyně při podání žádosti neuvedla důvod, který by bylo možno kvalifikovat jako důvod nezávislý na její vůli a objektivně jí bránící podat žádost v zákonné lhůtě. Závěr, k němuž v tomto ohledu dospěl žalovaný v napadeném rozhodnutí, je proto správný.
28. Soud má dále za to, že žalovaný při hodnocení přiměřenosti rozhodnutí dostatečně zohlednil i nejlepší zájem dítěte ve smyslu čl. 3 Úmluvy o právech dítěte.
29. Soud především odkazuje na rozhodovací praxi Nejvyššího správního soudu stran posuzování přiměřenosti rozhodnutí v případech, kdy o žádosti není rozhodnuto meritorně. Konkrétně v rozsudku ze dne 21. 2. 2018, č. j. 4 Azs 246/2017 - 35, Nejvyšší správní soud k tomu uvedl, že *„v případě zastavení řízení nepřichází posouzení přiměřenosti dopadů rozhodnutí do soukromého a rodinného života žadatele v úvahu, jelikož o žádosti není meritorně rozhodováno (srov. např. rozsudek NSS ze dne 18. 11. 2015, č. j. 6 Azs 226/2015-27). Pokud totiž nejsou splněny podmínky projednání žádosti, tj. pokud jako v posuzovaném případě žádost nebyla podána včas a nebyly prokázány důvody nezávislé na vůli cizince, které vedly k opožděnému podání žádosti, nemá správní orgán jinou možnost, než řízení zastavit (viz § 169 odst. 8 písm. d) zákona o pobytu cizinců ve znění účinném do 17. 12. 2015). Dodržení závazků vyplývajících z čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod je zajištěno tím, že posouzení přiměřenosti dopadu do soukromého a rodinného života cizince je vyžadováno v rámci rozhodování o případném uložení správního vyhoštění (§ 119a odst. 2 zákona o pobytu cizinců). S ohledem na to zde nelze spatřovat ani rozpor napadeného rozhodnutí s čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod.“*
30. V rozsudku ze dne 27. 3. 2020 č.j. 5 Azs 347/2019-33 Nejvyšší správní soud vyložil, že: *„Dle čl. 3 odst. 1 Úmluvy o právech dítěte zájem dítěte musí být předním hlediskem při jakékoli činnosti týkající se dětí, ať už uskutečňované veřejnými nebo soukromými zařízeními sociální péče, soudy, správními nebo zákonodárnými orgány. Toto hledisko nejlepšího zájmu dítěte přenáší Evropský soud pro lidská práva (ESLP) i do posuzování zásahů smluvních stran Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod do rodinného života cizinců ve smyslu čl. 8 Úmluvy, jež se dotýkají (především nezletilých) dětí, a přisuzuje mu zejména ve své recentní judikatuře zcela zásadní význam, byť ne v tom smyslu, že by musela vždy a za všech okolností převládnout nad konkurujícím veřejným zájmem, ale právě především z hlediska procesního, tedy ESLP posuzuje, zda skutečně příslušné správní orgány a soudy věnovaly dostatečnou pozornost hledání spravedlivé rovnováhy mezi nejlepším zájmem dítěte, který jsou povinny v konkrétní věci také definovat, a případným konkurujícím veřejným zájmem, a zda tuto svou úvahu ve svých rozhodnutích dostatečně a přezkoumatelně vyjádřily. Nejvyšší správní soud se otázkou práv dítěte v daném kontextu podrobně zabýval např. rozsudku ze dne 14. 2. 2020, č. j. 5 Azs 383/2019 – 40, v němž odkázal na četnou judikaturu ESLP, která podrobně vymezila kritéria, jimiž se mají státy při svém rozhodování při posouzení nezbytnosti zásahu do soukromého a rodinného života cizince řídit.; obdobně viz rozsudek NSS ze dne 16. 3. 2020, č. j. 5 Azs 404/2019 – 28, na který Nejvyšší správní soud v podrobnostech odkazuje.“*
31. Žalobkyně namítala porušení čl. 3 Úmluvy o právech dítětem, neboť správní orgány nepřihlédly k její odvolací argumentaci a nepřiznaly zájmu jejího nezletilého syna potřebnou ochranu. Žalobkyně v odvolání proti rozhodnutí ministerstva zejména uváděla, že není možné, aby s ní její nezletilý syn odcestoval do země původu, neboť musí

podstupovat pravidelná lékařská vyšetření. Rovněž podotkla, že manžel nemůže zajistit celodenní péči o syna, jelikož chodí do zaměstnání. Žalovaný se v odůvodnění napadeného rozhodnutí konstatoval, že žalobkyně může na území pobývat na základě bezvízového styku s Ukrajinou a s ohledem na aktuální situaci v zemi původu má žalobkyně možnost podat žádost o vízum strpění dle § 33 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců. Dle náhledu soudu se žalovaný s otázkou týkající se zájmu nezletilého dítěte bezezbytku vypořádal. Soud má za to, že žalobkyně není v důsledku napadeného rozhodnutí nijak zkrácena na svém právu pečovat o své nezletilé dítě, neboli nejlepší zájem dítěte není napadeným rozhodnutím bezprostředně dotčen. Žalobkyně nemusí opouštět území České republiky, neboť zde aktuálně pobývá na základě uděleného víza strpění, o které, jak avizoval žalovaný v napadeném rozhodnutí, mohla požádat za účelem legalizace svého pobytu na území, což nakonec učinila. Skutečnost týkající se (ne)započítávání dob v souvislosti s uděleným vízem za účelem strpění, případně lhůty, ve které může žalobkyně znovu podat žádost o pobytové oprávnění, s právy dítěte nijak nesouvisí, resp. sama o sobě do těchto práv dítěte nezasahuje.

32. Soud tedy neshledal žalobu důvodnou, a proto ji podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
33. Výrok o nákladech řízení má oporu v ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s., neboť žalobkyně nebyla ve věci úspěšná a žalovanému žádné důvodně vynaložené náklady v řízení nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud. Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie. Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 7. prosince 2023

Mgr. Martin Kříž v. r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje P. V.